

"16 ی گهلاویت ئاوینه‌ی راستیه‌کان"

عوسمان _ م
2005/8/8

راپرینه‌کانی ئەم دواييانه‌ی خەلکى كورستانى ئىران لە چەندىن باروهە ھەم جىڭكاي تىرامان و ھەم درسلىن وەرگرتنه بۇ جەماودەرى خەلکى كىنكار و زەحەمەتكىشى كورستان و بە تايىهتى ھىزە سوسىالىست و پىشكەوتتخوازەكان. ھەروھا بۇ بە ترازویەك بۇ قەزاوەت و ھەلسەنگاندى سەنگى بەرەي چەپ و راستى كۆمەلگاى كورستان.

بە دەست پىكىرىنى ئاخىز و ناردازىتىه كان كە لە مەبابادھو دەستى پىكىرد، لايەنە سىاسەكان ھەركامە و بە شىوازى خۇى و بە پىيى ئەدەبیات و كارنامە و قازانجىيان، خۇيان كرد بە خاونى ئەم بزووتنەوە تازىتى خەلکى كورستان و بە دەركىرىنى پەيام و راگەياندن، وتۈزۈ راديوسى و ساز كەردى خۆپىشاندان و ھەلاوھوريا لە ھەندەران كەوتتنە پىش برکى.

لەم نىوانە دا پاش تىپەر بونى سى حەوتۇ لە ئاخىز و بەرھورو بونەوە خەلکى راپەريو و ھىزە سەركوتگەرەكانى كۆمارى ئىسلامى، بانگەوازى "كۆمەلە" ھەمو پىور و معادلاتەكانى تىكداو چەند راستىه كى گرنگى خستە رۇو. ئەم بانگەوازە كۆمەلە لە لايەك پەرەدى لەسەر رومەتى درۇينە دلسوزانى خەلکى كورستان لابىد و لە لايەكىتەرە دلسوزانى راستەقىنە و رىزگارىخوازى راستەقىنە خەلکى كورستانى ئاشكرا كرد. ھەروھا بە پىچەوانى ئىدىعاكانى بورۋازى بە گەشتى و بورۇوا ناسىيونالىستى كورد بەتايىتى، كۆمۈنیزم نەك ھەر دىزىو نەبوبە، بەلكۇ لە ھەموکات زىاتر حەقانىت و پىويستىي خۇى وەك تەنبا بەدىلىكى ئىنسانى بەراتېر بە بەدىلە رەنگ پەريو و رەنگاوردەنگەكانى ئەوان نىشاندا. چونكە ئەم بانگەوازە كۆمەلە رىنځراوى حىزبى كۆمۈنیستى ئىران رايىگەياند، و ھەمو دنيا و خەلکى ناوجەكە و ئىران و بەتايىتى خەلکى كورستان باش دەزانن كە كۆمەلە كۆمۈنیستە و ئىنسان لاي مەبەستە و بەدىلىشى سوسىالىزىم بۇ ئىدارە كۆمەلگا و ئالاۋ سنور بە ئامرازى بورۋازى دەزانى بۇ دابەش كەردى بە شهر و حاكمىت كەردى بە سەرىياندا.

لە گەل ھەمو ئەماندا خەلکى سەرتاسەرى كورستان سەرەرای ھەرەشەى رژىمى سەرمائىدەرى ئىسلامى دىرى ئىنسانىي و دەركىرىنى راگەياندن لە لايان ئەحزابى ناسىيونالىستى كوردهو كە بەشدارى تىدا نەكەن، بە شار و دېپاتەوە، بە ژن و پىاۋ، و گەمورە و مندالەوە بە گەرمى پىشاۋازىيان لېكىد. ئەمرۇ وەفادارى و راستگۇرى و فيداكارى كۆمۈنیستەكانى كورستان حەقانىتى كۆمۈنیستى بۇ خەلکى كورستان لە جاران زىاتر سەلماندۇ و لاي خەلکى كىنكار و زەحەمەتكىشى كورد پەسەند كراوه و بە قىسى سوالكەرانى دەسەلات لاي ئەمپېرىالىستەكانى دىزىو نەبوبە و نابى! ئەم راستىي سەلماند كە ئىستا كۆمەلاني خەلکى كورستان باش دەزانن كە كۆمۈنیستەكانى كورستان تىنبا ئازادى و رىزگارى، خۇشبەختى و عەدالەتى كۆمەلایتى، بەرابەرى و حاكمىتى خەلک بە گشتى و بە تايىتى كىنكار و زەحەمەتكىشىان ئەۋى!! ھەر بۇيە بە دەنگى بانگەوازى كۆمۈنیستەكانىانمۇ ھاتن و بەم حدرە كەتەيان هوشىيارى و ژىرى، دەرس وەرگرتەن لە مىزۇ و پىشكەوتنى خۇشىيان سەلماند كە چىتر فرييوى رىاكارن و ئالا ھەلگرائى درۇينە ديمۆكراسى، نەتهوبىي، فدرالىزم و كوردايەتى ناخۇن و ئىستا ئىتىر باش دۆست و دلسوز و دۆزمنى خۇيان دەناسن!

راستییه کیتر که ثم بانگهوازه کۆمەلە و لامدانهوهی له لایان خەلکی کوردستانهوه ئاشکرای کرد، ثوه بو کە هەمو حیزب و ریکخراوه کۆمۇنیستەكان سەردارى جیاوازى سیاسى و بۆچونە کانیان، يەکیان گرت و هاتنه پشتى ئەم بانگهوازه و به نوسراوه و راگەیاندن و بهشدار له کۆپیشاندانە كان، پشتیانیان له خەلکی کوردستان کرد، و ئەمە خۆی دەستكەوتىكى باشە و دەبىن زیاتر کارى بۆ بکرى. هەروهە شەلماند کە کۆمۇنیستەكان هېچ رېڭايە کیان نىيە بېجگە له لەوهى کە دەست لە لىدر پەروھى و خۆ بەزلى زانى و خۆ مىحودە بىنى و سکتارىستى کە تارىخى بەسەر چوھە مەلبگەن و مل بۆ خواتى و زەورەتى ئەمرۆى کومۇنیزم و چىنى كىنکار را كىشىن. ئەگەر وا نەبى، دەبىن چاودروانى عىراقيكى داھاتو بىن له ئىران و ئىمە و خەلکى كىنکار و زەحمەتكىش، يىدەلات تەماشاجى تەجاوز بە كەرامەتمان، بە مندالە كانمان، بە ئىنسانىت بىن و بە برچاومانهوه سامانمان تالان بكمەن و نەتوانىن هيچ بلىين و بىكىن بە خەتاي يەكتە.

بە نسبەت مەسەلەي مىللەي خەلکى کوردستانهوه، وەك هەمېشە بىنیمان ناسیونالیسزمى كورد كە بەردى رېبىرى و دلسۆزى و ديفاع له خەلکى کوردستان دەدا له سنگى، لەم بانگهوازه و مانگرتى خەلکى کوردستان له كۈيدا وەستان و چلۇن ھەلۋىستيان گرت. نەك هەر ديفاعيان لەم حەرە كەته مىزۇيە خەلکى کوردستان نەكىد، بەلكو بۇون بە ھاوسمەنگەرى كۆمارى ئىسلامى و ھەولىاندا تىكى بەدەن و سەر نەگرى. ئىستاش لە كەمین دان و بە وەرتىختىنى ھات وھاوار و پروپاگاندەي پىك ھىنانى بەرەي کوردستانى و ديموكراسى، خەباتى خەلکى کوردستان بە لارىدا بەرن. خەباتى مىللەتىك كە لە ناو توند تىرين گەردەلولە كانى مىزۇدا، بە تەھەمول كەنلى ئازار و كۆشتار و رەنچ و خەباتىكى خويناوى، خۆي كىشاوەتە دەرەوە و تازە خەرىكە رېڭا و ئاسۇرى رزگار بۇنى خۆي بە رېبىرى كۆمۇنیستەكان ئەددۇزىتەوه، شىاوا و شايىتەي بىستىنى تەمواوى حەقىقتە و راستىيەكان، نەك نىيە و ناتەواو و ھېشتنەوهى درزى رەخنە و نفوزى دوبارەي ناسیونالیسزمى ھەلپەرسەت.

خەلک و كۆمۇنیستەكان دەبى زۆر زیاتر لەوهى کە ھەن ھوشيار بن. زۆر دەستى نەھىنى لەكار دايە. تەنبا رژىمى تىپورىستى سەرمایەدارىي ئىسلامى بە تاوانبار و قاتلى بير و ئەندىشە پېشکەوتىخوازى و كۆمۇنیزم دانان، ھەلەئىكىتى تارىخيي نابەخشى. ئۆبۈزسىيونى بورۇوا و بورۇوا ناسیونالیسزم كە ھەمان كارنامە و نادەرۇ كى چىنایەتى كومارى ئىسلامىيەن ھېنەنابى چاپۇشىلى بکرى و رېڭايان بدرى داھاتوی خەلک دىاري بكمەن. ئەگەر درس لە مىزۇ وەر نەگرىن، دەبى هەر لە ئىستاوا چاودروانى تەجربەي عىراق بىن له ئىران و كوردستانى ئىران.

ئىستا كۆمەلانى خەلکى کوردستان و ناوچە كە و بە تايىبەتى كۆمۇنیستەكان باش دەزانن كە بورۇوا ناسیونالیسزمى رەنگاورەنگ نە باودريان بە ئازادى و رزگارى خەلکى كورده و نە بۆ رزگارى ئەو خەلکەش تىكۈشان و ئەوهى پىان بکرى بۆ رېڭىرتن لە خورۇشانى ھىزى شۇرشىگىرانە خەلک دىيەن، وەك كەردىيان. ئەوان دەسەلاتىان ئەمۇي و بە خۆ ھەلۋاسىن بە ئالا و نىشتمان و نەتمەو و خواتەكانى خەلکدا، ھەمېشە خەلکيان كەردوەتە ئامرازى گەيشتن بە دەسەلات و پاراستىنى دەسەلاتە كەيان.

ناسیونالیسزمى كورد كە ئىستا گۈلۈھى كەتونە لىز و بەتايىبەت پاش ئاكامە نا ئىنسانى و ترور و مالۇرانييەكانى شەرى ئامريكا لە دېرى عىراق و بى ئاسۇ بۇنى چارەنوسى خەلکى كورد لەو ووللاتە، دەزانن كە لە لاي جەماوهرى خەلکى كوردستان پىنگە و سىقە و قورىيان نەماوه و كەتونە حاشىيەوه، بەتايىبەت پاش ئەو بانگهوازه کۆمەلە و ئەمو مانگرتىنە سەرتاسەرەي خەلکى كوردستانى ئىران، و زیاتر باسى بەرە كوردستانى و ھاوكارى لە نىوان ھېر سیاسىيەكان دەكەن. ئەمانە هەر بە خەرى جاران و غافل لەمەيكە خەلکى كوردستان ئىستا

هوشیاره و حافظه میزوبی کار ده کا و فهراموشی نه کردوه که ئەمانه هەر کامەیان به دزى خەلکى كورد و ئەو تريانه و رۆژىك لای ئەمرىكا سوالى ئازادى و دەسەلاتيان كردوه و رۆژىك له گەل رژىمى ئىسلامى. كاتى ئەوه هاتوه کە دەبى خەلکى كورد هەمو راستىيە كان بزانى و دەبى خەلک خۆى راستەوخۇ بىياردەرى چارەنسى خۆى بى، نەك ئەم حىزب و ئەو حىزبى دەسەلاتخواز يان هىزە دەرە كىيە تالانچىيە كان بۇي دىاري بىكەن. ئىستا رونا كېيرانى بورۇوا و حىزب و رېتكخراوه ناسيونالىستە كان پىك هىننانى بەرە بودتە وېرىدى زمانيان، بە بى ئەوهى رونيان كەرىتىنەوە کە لا داھاتوى دواى رژىمى ئىسلامى چيان دھوى و ئەيانەوى چى بىكەن. بە عام باسى روخانى رژيم و بەدىلىي فدرالىيەم ئەكەن بۇ ئىران، بە بى ئەوهى ناورۇك و قەوارەدى سىياسى ئەم فدرالىيەمان رون كەرىتىنەوە کە چۈن رژىمىك دەيت، ئىسلامى بى يان لايىك، سوسىالىيەم بى يان ئەمانه حاكىيەت و دەسەلاتيان دھوى و هيچيتىر. هەر بۇيە وەك هەميسە دەيانەوە بە ناوى بەرە و مەرە بى شەكل و رەنگ و بۇ، سوارى شۇرشى خەلکى ئازادىخواز و عەدالتخواز بن و قۇناغىكى دوراوتر بەسەر خەلک دا بىسەپىن لەبەر حاكىيەتى خۆيان و ھاۋپەيمانانيان.

دەيانەوە فەرەنگى هاورەنگ سازى بەكار بىتن بۇ شاردەوهى مەبەستە شاراوه كان. دىارە ئەوانەي کە دەچنە ناو ئاوا بەرەيەكى بە ناو هاورەنگ، كارنامەيان هەيە و هەر كامەيەن هەزار رەنگىان لە خۆيان نىشان داوه. ئەمانه قەرادادىن و هيچ كاتىك ناتوانى يارمەتى بە گۆرىنى فەرەنگى سىياسى حاكم بىكەن. مىزۇ ئەمە سەلماندۇھ كە ليبرالىيسم و ريفورمىيسم و ناسيونالىيسم هەم لە بوارى فەرەنگى و هەم لە بوارى سىياسى دا، نەك لەسەر پايدە ئەمانه و ئىعتبارى زاتىي خۆيان، بەلکو بە خۇ ھەلۋاسىن بە ئىعتبارى رەخنە گەرانى كۆمۈنىست و راديكالى خۆيان ئىعتبار و سىقەيان بەددەست هىنلاوه. دواتر بە پشت ئەستورى ئەم مەمانەيە، زەپريان لە شۇرش و خواست و يەكىيەتى جەماوهە داوه و بارودۇخە كەيان بە قازانچى خۆيان قۇستۇتەوە.

بە شاهىدى مىزۇ ئەم شوھ بەرە و ئىتلافانە بورۇزازى و بورۇزا ناسيونالىيسم و ئەو تەعبىرانەي کە لىي دەكەن، بىيچگە لە دروست كەرنى سەنگەر و قەلغانىكى لە خەلک لە لایان ئەمانەوە لە دەرى خەلک و بەتاپىدەت كېنگەر زەحمدەتكىيس و حكومەت كەدن بە سەرپەنە، ھىچمان نەبىنیو، تەواوى ئەوانەي کە ئەمۇر داوى بەرەيەكى يەكگەرتۈنى نا رون بۇ كورستانى ئىران دەكەن، بە چەپ و راستىانەوە، دەيان رەنگىان گۆريو، لە دىالۆگى تەمەدونە كان و مەكتەبى ئىسلامى بۇ ريفورمخوازى خاتەمى، لە خۇ ھەلۋاسىن بە دىالۆگى نولىپەرالى، لە كۆنەپارىزى سوننەتى و نوى، لە لەبەيک بە خۆمەينى و رېڭىاي ستالين و ناپلىون، لە دىمۇكراسى خوتىناوى بوش و ھاوكارى سەدام تىپەرىيون و رېشتنى ئەو هەمو خوتىنە لە عىرّاق و ئەفغانستان و بە مەجاز و رەوا و ئىنسانى دەزانن. لە ئىستىعماپ و ئەمپېرالىزم، لە بۇمبارانى مەرگ و سوتان بە ناوى ئازادى دېفاع دەكەن.

ئەم بەرەيە كە ئەمانە زۇرتانى بۇ لى ئەدەن، لە زەمانى شاي ئىران تەجىرەبە كراوه، لە زەمانى سەدام و پاش سەدام تەجىرەبە كراوه. بىنگە لە روى ترس، بىنگە بە بى خوتىندەوە، بىنگە ئاگاھانە و بىنگە لەبەر دوستان و بىنگە بۇ قازانچ و دەسەلات بونە هاورەنگ و ئاکامە كەمى ئەوه بۇ كە بىنیمان و ئىستاش دارە كەدى دەخۈن، و پاشان دىسانەوە خەلک راپەريەوە و تا ئىستا بەرداوامە، بەلام دىسان وادىارە نامانەوى درس و عىبرەتى لى وەر بىگرىن.

زۇربىمى جارچيانى ئەم بەرە و يەكەنگ سازيانە ناسراون. بىنگىيان كۆمۈنىستى دو خەرجە بۇون و بە يەك شەوه بونەتە ناسيونالىست، بىنگىيان سوسىالىيستى خەلکى بون كە ئىستا سەوداي بازارى ئازاديان لەسەر دايە، گەورە كانىشيان كە بەناو لایانگى قازانچى نەتەوەن و بەردى كوردايەتى لە سىنگ ئەدەن، بە ئاشكرا حازرن لە ئاوزەنگى ئەمرىكا و ئەمپېرالىستە كان دا وولاتى خۆيان بۇ ئەوان داگىر بىكەن.

ئەم بەرە خوازانە تەنانەت كەوتونە درسدانى ئەخلاقى و باسى مەتانەت و دىمۇكراسييەت و مەدارا كەرنى ھەموان لەگەل يەكتىر. دەبىن بلىم دنيايەكى سەيرە گۆلەم. ديارە مەبەستى ئەمانە دروست كەرنى كەش و ھەوايەكى وايە كە تىيىدا مەبەستە شاراوه كان و جياوازىيە كان نېيىرى. بۇ ئەمەيە كە ھەست بە مەترىسيي كەوتتنە حاشىيە ئەكەن و ئەگەر نەتوانن ھاوارەنگ بن، لانىكەم دەبىن كارىتكە بەكەن كە رەنگە دژ بە كە كان نېيىرىت. بە ناوى بەرە و لە چوار چىوەي ئەم ئەخلاقىياتە دا دەيانەوى هىزە كۆمۈنىست و رادىكاللە كان و خەلک ناچار بەكەن كە لەگەل خەيانەت و خەيانەتكار، لەگەل ئەوانە كە 26 سالە پارىزەرى رژىمى ترور و درندە دژ بە خەلکانى ئېران و بە تايىەتى خەلکى كوردستان جىينايەت دەكەن و دەستيان بە خويىنى سەدان ھەزار كۆمۈنىست و ئازادىخواز سورە، لەگەل دز و معامەلەچى بەسەر خويىن و خەباتى خەلکەوە مەدارا بىرى و بەرە پىك بېيىرى. ئا بەم تەركىب و تايىەتمەندىيانەوە ئەيانەوى بچەنە شەرى كومارى ئىسلامى. ديارە ئەگەر پىيان بىرى، دەيىكەن، بەلام ئەم شەرە پىوهندى بە خەلکەوە نىيە! شەرى نىوان بنەمالە كانى بورۇزا زىيە لەسەر دەسەلات.

كەوايە ناتوانىرى بە بىنەبۇنى پلاتفۆرمىيەكى رون كە رەنگەدەرەتى خواتى كىيىكاران و زەحمتىكىشان بىن و سەرىيە خۇ، بە بىنەبەرەمەند بون لە خىرەت و بويىرى بۇ چونە پىش، بە بىنەبۇنى جەسارەتى بەرەرورو بونەوە لەگەل هىزە ناسىيونالىيەت و گوشارە دەرە كىيە كان، بە بىنەبۇنى پلاتيتكى دارىزراوى نۇى بۇ گورىنى فەرەنگى كۆمەلگا دوھرىيەكى سەردەمساز و پىشىرەو بەرىۋە بېرى.

خەلکى كورد ئىنسانىيەت و ئازىدى و عەدالەتى كۆمەللايەتى و يەكسانى ئەمۇى، نەك حاكىمەتى جەماعەتىكى كە تجربە كىيمان لەملاو لەولا بىنى. لىيگەرى با هەلپەرەستانى دەسەلاتخواز رۆزىكى چاو لە خاتەمى داگەن و نامە بۇ بوش بىنېرن و بىنە كەواسۇرى بەر لەشكىرى ئەمپريالىيەتە كان و دەوري علاوى و جەعفترى و رەشيد دوسمى رەزىيل و كارزاي كۆنەپەرەست بىگىن كە پلەكانيان لە تەجاوز بە مندالانى عىراقتى و ئەفغانى وەددەست ھىنماوه. لىيانگەرى با بە خۆتبەي دىمۇكراسى قەشە چەكدار و بومب ھاۋىزە كان دلخۇيان خۆش بەكەن. ئاش كارى خۇى دەكا و چەقمنە سەر خۆى دېشىئىنى.

خەلک و كۆمۈنىستە كائىش لەسەر خەباتى خۆيان سورە و لەگەل يەك دەچنە پىش و باوشيان بە ماف و باودرى خۆيان كەردوه! بە جۆرىك كە ھىچ ھىزىك نە دۆزمنانى خارجى و ناوخۆيى ناتوانى لە رىڭاي خۆى لايدا و بىكاتە ئامرازى قازانچ قواستنەوە بۇ كومپانيا جىهانىيە كان و حاكىمەتى كۆنەپەرەستانى رەنگاوارەنگ. دەچى بەرە سوسىيالىزم تەننەيى رەگاي نەجات و رزگارى لە مجەھەننەمەي كە سەرمایەدارىي رەنگاوارەنگ دايختىو.